

Originalas nebus siunčiamas

LIETUVOS RESPUBLIKOS SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 33, LT-01506 Vilnius, tel. (8 5) 266 1400,
faks. (8 5) 266 1402, el. p. ministerija@sam.lt, <http://www.sam.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603472

Aplinkos ministerijai

2018-12-03 Nr. (1.1.19-411)10-8438
Į 2018-11-19 Nr. (10-4)-D8-5449

Kopija

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Į 2018-11-19 Nr. S-3989

DĖL MINISTRO PIRMININKO PAVEDIMU SUDARYTOS KOMISIJOS VYRIAUSYBEI PATEIKTŲ IŠVADŲ IR PASIŪLYMŲ

Sveikatos apsaugos ministerija, susipažinusi su Aplinkos ministerijos pateikta Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko 2018 m. rugsėjo 19 d. pavedimu Nr. S-3157, aplinkos ministro 2018-09-25 įsakymu Nr. D1-851 sudarytos komisijos 2018 m. lapkričio 7 d. pažyma (toliau – Komisijos pažyma), joje pateiktomis išvadomis ir siūlymais, teikia nuomonę, informaciją ir siūlymus.

1. Dėl siūlymo parengti Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo pakeitimo projektą dėl Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos (toliau – NVSC) kvapų kontrolės funkcijų išplėtimo, įskaitant leidimuose nustatytų sąlygų laikymosi kontrolę, informuojame, kad nepritariame siūlymui dėl šių priežasčių:

1.1. Nepageidaujamą kvapą sukelia į aplinkos orą išmetamos cheminės medžiagos (teršalai) ar cheminių medžiagų (teršalų) mišiniai, šis kvapas atsiranda dėl žmonių ūkinės veiklos (netinkamų ar nepakankamai pažangių technologijų taikymo, tinkamų oro valymo įrenginių nebuvimo, aplinkosauginių reikalavimų, taisyklių pažeidimo ir kt.), kvapas blogina aplinkos oro kokybę, gali pakenkti žmonių sveikatai, turtui. Kvapų valdymas negali būti atsiejamas nuo į aplinkos orą išmetamų kvapiųjų cheminių medžiagų (teršalų) valdymo, aplinkos apsaugos sampratos. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos oro apsaugos įstatymo nuostatomis, savivaldybės ir Aplinkos ministerija ar jos įgaliotos institucijos yra pagrindinės institucijos, pagal savo kompetenciją atsakingos už aplinkos oro kokybės (į aplinkos orą išmetamų kvapiųjų cheminių medžiagų (teršalų) valdymo priemonių įgyvendinimą.

1.2. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta, kad fizinis asmuo, juridinis asmuo ar jo padalinys, prieš pradėdamas eksploatuoti ūkinės veiklos objektą ir vykdyti ūkinę veiklą, privalo šio ir kitų įstatymų nustatytais atvejais gauti taršos integruotos prevencijos ir kontrolės (toliau – TIPK) leidimą, taršos leidimą ar kitą leidimą (toliau – leidimas) arba įrenginį įregistruoti. Vienas iš pagrindinių principų, kuriais vadovaujantis ūkio subjektui išduodamas TIPK leidimas ir nustatomos ūkinės veiklos vykdymo sąlygos, yra geriausių prieinamų gamybos būdų (toliau – GPGB), kurių apibrėžtį nustato aplinkos ministras, suderinęs su žemės ūkio ir ūkio ministrais, taikymas. GPGB taikymas yra vienas iš 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2010/75/ES dėl pramoninių išmetamų teršalų (taršos integruotos prevencijos ir kontrolės) įgyvendinimo mechanizmų. Europos Komisija sprendimais tvirtina GPGB ir skelbia juos ir kitus

GPGB informacinius dokumentus įvairiems pramonės sektoriams (pvz., žemės ūkio, chemijos pramonei, stiklo gamybai, cemento, geležies, kalkių ir magnio oksidų gamybai, chloro ir šarmų pramonei ir kt.) savo interneto svetainėje. Informacija apie GPGB (su nuoroda į Europos Komisijos atitinkamą interneto svetainę) yra skelbiama Aplinkos apsaugos agentūros interneto svetainėje.

GPGB yra pateikiama išsami informacija apie **cheminių medžiagų, kvapų, triukšmo emisijų į aplinkos orą prevenciją**, mažinimą, pažangių technologijų taikymą, taikytinas minėtų emisijų mažinimo, valymo, kitas valdymo priemones, **kvapų valdymo planų sudarymo** principus ir kt. su kvapų valdymu susijusi informacija. Taigi, kvapų valdymas yra bendra visos TIPK leidimų išdavimo, GPGB taikymo, ūkinės veiklos vykdymo sąlygų nustatymo leidimuose ir jų kontrolės sistemos dalis, glaudžiai susijusi su kvapiųjų cheminių medžiagų valdymu, aplinkosauginių reikalavimų, taisyklių vykdymu (t. y. apima visą ūkinės veiklos vykdymo ciklą nuo žaliavų naudojimo, technologijų taikymo, emisijų prevencijos, kontrolės, valymo įrengimų naudojimo iki produkcijos saugojimo, atliekų tvarkymo, ūkinės veiklos monitoringo vykdymo ir kt.) ir negali būti išskirta į atskirą sistemą.

1.3. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2013 m. liepos 15 d. įsakymu Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimų panaikinimo taisyklių patvirtinimo“, 3 punktu, Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos yra pavesta Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme ir Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos valstybinės kontrolės įstatyme nustatytais pagrindais ir TIPK taisyklėse nustatyta tvarka vykdyti pagal TIPK taisykles išduotų TIPK leidimų sąlygų laikymosi kontrolę. Siūlymas NVSC pavesti dalies TIPK leidimuose nustatytų sąlygų laikymosi kontrolę, kas reikštų iš esmės GPGB principų laikymosi, kvapiųjų cheminių medžiagų (teršalų) taršos prevencijos, mažinimo, aplinkosauginių reikalavimų laikymosi kontrolę ir kas jau yra pavesta Aplinkos apsaugos departamentui prie Aplinkos ministerijos, neatitinka Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme nustatytų viešojo administravimo proporcingumo, efektyvumo principams, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatyme nustatytiems teisėkūros tikslingumo, proporcingumo, efektyvumo, sistemiškumo principams, didintų našą ūkio subjektams, dubliuotų kitoms institucijoms pavestas funkcijas, pareikalautų papildomų valstybės lėšų. Atitinkamai siūlome Aplinkos ministerijai savo įsakymuose panaikinti teisės aktų prieštaravimus, kurie neatitinka šiame punkte minimų nuostatų (pvz., Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse 13 punkto nuostatas).

2. *Dėl siūlymo sugriežtinti (sumažinti) kvapo koncentracijos ribinę vertę gyvenamosios aplinkos ore, sutrumpinti kvapo kontrolės (koncentracijos nustatymo) gyvenamosios aplinkos ore laiką, kvapų kontrolę pavesti vienai institucijai – NVSC*, informuojame, kad šiuo metu yra sudaryta tarpžinybinė darbo grupė, kuri dirba šiuo klausimu. Taip pat Lietuvos Respublikos Seimo Aplinkos apsaugos komitetas 2018 m. lapkričio 14 d. posėdžio protokolo Nr. 107-P-35 sprendimo (toliau – AAK sprendimas) 2.1 papunkčiu pasiūlė Sveikatos apsaugos ministerijai iki 2019 m. vasario 1 d. parengti Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ pakeitimus, siekiant sumažinti didžiausias leidžiamas koncentracijas.

Pažymėtina, kad ir šiuo metu Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklėse nustatyta, kad skundus dėl kvapų nagrinėja NVSC, tačiau atsižvelgiant į tai, kad valstybės lėšos būtų eikvojamos efektyviai ir kad atsiradusius pašalinius kvapus galima sumažinti ar likviduoti nedarant brangių kvapo koncentracijos tyrimų, o laukiamą efektą galima pasiekti greičiau kitomis priemonėmis (pvz., pašalinus aplinkosauginių reikalavimų, taisyklių pažeidimus, įdiedgus oro taršos prevencijos ir valymo priemones), kvapų valdyme dalyvauja kitos už aplinkos apsaugą atsakingos institucijos (Aplinkos ministerijos institucijos, savivaldybės), leidimus atitinkamai

veiklai išdavusios institucijos. Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, toks kitų institucijų dalyvavimas kvapų kontrolės procedūrose yra efektyvus ir tikslingas, taupantis valstybės lėšas, padedantis NVSC greičiau gauti reikalingus duomenis, pvz., aplinkos oro taršos šaltinių inventorizacijos duomenis, kuriuos turi Aplinkos ministerijos institucijos ir kurie reikalingi kvapo koncentracijos nustatymui ir taršos modeliavimui. Nesant tokių duomenų, Aplinkos ministerijos institucijos turi teisę įgaliojti ūkio subjektą atlikti aplinkos oro taršos šaltinių inventorizaciją ir gauti reikiamus duomenis, o tokios teisės neturi NVSC.

Atkreipiamė dėmesį, kad ir toliau lieka **aktualus meteorologinių duomenų, kurių reikia modeliuojant ir nustatant kvapo koncentracijos gyvenamosios aplinkos ore** (t. y. valstybinėms funkcijoms vykdyti), **gavimo neatlygintinai iš Aplinkos ministerijos institucijų klausimas**. Aplinkos ministerijos institucijos, disponuojančios šiais duomenimis, nesutinka šiuos duomenis teikti neatlygintinai, valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu vieno ūkio subjekto subjekto skleidžiamo kvapo taršai modeliuoti tokie duomenys kainuoja apie 1600 eurų, o taip yra papildomai eikvojamos Sveikatos apsaugos ministerijos ir Valstybės biudžeto lėšos.

3. *Dėl Siūlymo inicijuoti ūkio subjektų kvapų kontrolės procedūras*, informuojame, kad jos šiuo metu reglamentuotos Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklėse. Minėta tarpžinybinė darbo grupė rengdama Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ pakeitimus, kartu peržiūri ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės ir jose nustatytas kontrolės procedūras, siekdama, kad jos būtų atliktos kuo operatyviau ir būtų pasiektas laukiamas rezultatas. Siūlymas gali būti įgyvendinamas rengiant Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių pakeitimo projektą, papildant jas kvapų valdymo planų rengimo gairėmis (*siūlytina įgyvendinimo data – 2019 m. gegužės 1 d.*). Kartu būtų įgyvendinta AAK sprendimo 2.2 papunktyje numatyta priemonė. Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, Kvapų valdymo planų sudarymo reikalavimai turėtų būti nustatyti ir TIKP taisyklėse kaip GPGB įgyvendinimo priemonė, jie turėtų būti sudėtinė TIPK leidimų sąlygų dalis.

4. *Dėl siūlymo parengti psichoemocinio poveikio vertinimo metodiką arba rekomendacijas*, Sveikatos apsaugos ministerijai pažymi, kad nėra aiškus tokio siūlymo tikslingumas, pritaikomumas kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore procedūrų metu bei įgyvendinimo galimybė. Tam tikras visuomenės psichoemocinis poveikis (gyventojų apklausos, klausimynai, nuomonės dėl pasitenkinimo ar nepasitenkinimo planuojama ūkine veikla) kitose pasaulio šalyse paprastai vertinamas planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo (toliau – PAV) arba poveikio visuomenės sveikatai vertinimo (PVSV) metu. Kadangi Lietuvoje atskira PVSV procedūra atliekama, kai reikia nustatyti ar tikslinti ūkio subjekto sanitarinės apsaugos zoną (toliau – SAZ), o šios zonos nustatymo kriterijai susiję su konkrečių oro cheminių medžiagų (teršalų), triukšmo, kvapų įvertinimu, teršalų modeliavimo duomenimis ir SAZ ribomis, už kurių teršalai negali viršyti ribinių verčių, bet ne su ūkinės veiklos psichoemociniu poveikiu gyventojams, todėl PVSV procedūras reglamentuojančiuose teisės aktuose tokio poveikio vertinimo pagrindai negali būti nustatomi.

5. *Dėl siūlymo Sveikatos apsaugos ministerijai nustatyti minimalius privalomus (bendruosius) technologinius reikalavimus tam tikroms su kvapų sklidimu susijusioms veikloms*, Sveikatos apsaugos ministerija nepritaria šiai jai siūlomai įgyvendinti priemonei, dėl šių priežasčių:

5.1. Kaip buvo minėta 1.2 papunktyje, GPGB informaciniuose dokumentuose, kurie yra skelbiami Aplinkos apsaugos agentūros ir Europos Komisijos interneto svetainėse, yra nustatyti su aplinkos oro cheminių medžiagų (teršalų) ir kvapų emisijų ribojimu ir valdymu susiję technologiniai reikalavimai atskiroms ūkio šakoms. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo 19 (1) str. nuostatomis, GPGB apibrėžtį nustato aplinkos ministras, suderinęs su

žemės ūkio ir ūkio ministrais. Lietuvos Respublikos aplinkos ministras 2013 m. liepos 15 d. įsakymo Nr. D1-528 „Dėl Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimų panaikinimo taisyklių patvirtinimo“ 3.2.3 papunkčiu Aplinkos apsaugos agentūrai pavedė stebėti GPGB raidą, rinkti informaciją apie naujas arba atnaujintas GPGB išvadas, skelbti šią informaciją suinteresuotajai visuomenei, esant reikalui, vadovaujantis Europos Komisijos nustatytais gairėmis, imtis priemonių skatinti naujų gamybos būdų, ypač tų, kurie nustatyti GPGB informaciniuose dokumentuose, kūrimą ir taikymą ir esant reikalui nustatyti GPGB atskiroms veiklos rūšims ar gamybos procesams.

5.2. Aplinkos apsauga ir taršos prevencija, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimo Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ 1.1 papunkčiu, yra Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui priskirta valdymo sritis. Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme nustatyta, kad aplinkos apsauga yra aplinkos saugojimas nuo fizinio, *cheminio*, biologinio ir *kitokio* poveikio ar pasekmių, atsirandančių įgyvendinant planus ir programas, vykdančią ūkinę veiklą ar naudojant gamtos išteklius. Pagal minėto nutarimo 1.8 papunktį, sveikatos apsaugos ministrui priskirtos valdymo sritys: asmens sveikatos priežiūra, visuomenės sveikatos priežiūra, įskaitant alkoholio, narkotikų ir tabako kontrolę, farmacinė ir kita veikla, susijusi su farmacijos produktais, sveikatos draudimas; o pagal šio nutarimo 1.14 papunktį, žemės ūkio ministrui priskirtos valdymo sritys žemės ir maisto ūkis ir kaimo plėtra, žuvininkystė, ir kt.

Minimalūs privalomi (bendrieji) technologiniai reikalavimai nustatyti ar siūloma juos nustatyti Komisijos pažymos 2 ir 3 puslapiuose minimuose ir kituose aplinkos ministro patvirtintuose teisės aktuose, taip pat aplinkos ministro kartu su žemės ūkio ministru ar žemės ūkio ministro patvirtintuose teisės aktuose, kt. dokumentuose, pvz., Mėslo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos aplinkos ministro ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 14 d. įsakymu Nr. D1-367/3D-342 „Dėl Mėslo ir srutų tvarkymo aplinkosaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2010 m. sausio 27 d. įsakymas Nr. 3D-50 „Dėl Kiaulidžių technologinio projektavimo taisyklių ŽŪ TPT 02:2010 patvirtinimo“, Pažangaus ūkininkavimo taisyklės ir patarimai, parengti Žemės ūkio ministerijos 2007 m.

5.3. Informuojame, kad įgyvendinant Europos socialinio fondo agentūros lėšomis projektą Gyvenamosios aplinkos sveikatos rizikos veiksnių valdymo tobulinimas, parengtos Kvapų valdymo metodinės rekomendacijos, Stacionarių taršos šaltinių skleidžiamų kvapų vertinimo ir valdymo modelis, kuriuose pateiktos kvapų mažinimo priemonės, naudojamos užsienio šalyse, pažangiausių užsienio šalių kvapų valdymo techninėmis priemonėmis pavyzdžių apžvalga ir taikymo Lietuvos sąlygomis galimybės. Šie dokumentai yra skelbiami Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos interneto svetainėje <http://www.nvspl.lt/Bendradarbiavimas/Tarptautinėparama/Gyvenamosiosaplinkosveikatosrizikosveiksniųvertinimasirvaldymas>. Dokumentuose taip pat yra pateikti siūlymai kvapų reglamentavimo Lietuvoje tobulinimui.

Atsižvelgiant į šį raštą 5.1 – 5.3 papunkčiuose minimus argumentus, atkreipiame dėmesį, kad *AAK sprendimo 2.4 papunktyje* siūloma priemonė (iki 2019 m. balandžio 1 d. kartu su Aplinkos ir žemės ūkio ministerijomis parengti kvapų prevencijos ir mažinimo rekomendacijas ūkio subjektams) neatitinka Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2010 m. kovo 24 d. nutarimu Nr. 330 „Dėl ministrams pavedamų valdymo sričių“ sveikatos apsaugos ministrui pavestos valdymo sritys.

6. Dėl siūlymo įvertinti, ar pakankamos ANK sankcijos už kvapus reglamentuojančių teisės aktų reikalavimų nesilaikymą ir, jei nepakankamos, siūlyti griežtinti, Sveikatos apsaugos ministerija informuoja, kad Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso (toliau – ANK) 45 straipsnis numato atsakomybę už visuomenės sveikatos srities Europos Sąjungos reglamentų ar

sprendimų, higienos norminių aktų ar kitų visuomenės sveikatos srities teisės aktų, Lietuvos Respublikos žmonių užkrečiamųjų ligų profilaktikos ir kontrolės įstatymo pažeidimus. Minėtame ANK straipsnyje numatytos nuobaudos asmenims – įspėjimas arba bauda nuo šešiasdešimt iki vieno šimto keturiasdešimt eurų (60–140 eur); bauda juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų (140–600 eur). Šio straipsnio 1 dalyje numatytas administracinis nusižengimas, padarytas pakartotinai, užtraukia baudą asmenims nuo vieno šimto keturiasdešimt iki šešių šimtų eurų (140–600 eur); juridinių asmenų vadovams arba kitiems atsakingiems asmenims – nuo penkių šimtų penkiasdešimt iki vieno tūkstančio dviejų šimtų eurų (550–1200 eur). Manome, kad šiuo metu numatytos nuobaudos yra pakankamos ir adekvačios.

7. Dėl siūlymo kvapus generuojančias ūkines veiklas teisės aktais įtraukti į sąrašus veiklų, kurioms reikia nustatyti SAZ, Sveikatos apsaugos ministerija pažymi, kad šiuo metu Lietuvos Respublikos Seime yra svarstomas Lietuvos Respublikos specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo projektas ir susiję įstatymų projektai (projektus rengė Aplinkos ministerija kartu su kitomis ministerijomis). Šiame teisės aktų projektų pakete į sąrašus ūkinių veiklų, kurioms reikia nustatyti SAZ, įtrauktos pagrindinės ūkinės veiklos, generuojančios kvapus.

Dėl Aplinkos ministerijai kartu su Sveikatos apsaugos ministerija siūlomų priemonių.

1. Dėl 1 priemonės informuojame, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 36(4) straipsnio 11 dalies ir 12 dalies nuostatomis, institucijai turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali neatitikti teisės aktų reikalavimų, gali būti atliekamas neplaninis patikrinimas, apie kurį ūkio subjektas neinformuojamas. Ūkio subjekto veiklos neplaninis patikrinimas atliekamas priešžiūrą atliekančio subjekto iniciatyva, kai priešžiūrą atliekančio subjekto vadovas ar jo įgaliotas asmuo priima motyvuotą sprendimą atlikti patikrinimą. Neplaninis patikrinimas turi atitikti neplaninių patikrinimų taisykles (tvarką, pagrindą) nustatytas Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme (neplaninis patikrinimas atliekamas: gavus kito kompetentingo viešojo administravimo subjekto rašytinį motyvuotą prašymą ar pavedimą atlikti ūkio subjekto veiklos patikrinimą ar kitos valstybės kompetentingos institucijos prašymą; turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veikos, kuri gali prieštarauti teisės aktams ar neatitikti teisės aktų reikalavimų; siekiant užtikrinti, kad buvo pašalinti ūkio subjekto veiklos ankstesnio patikrinimo metu nustatyti teisės aktų pažeidimai ir įgyvendinti priimti sprendimai; jeigu neplaninio patikrinimo atlikimo pagrindą nustato įstatymas ar Vyriausybės priimtas teisės aktas. Remiantis pirmiau nurodytų teisės aktų nuostatomis, turint informacijos ar kilus pagrįstų įtarimų dėl ūkio subjekto veiklos, kuri gali neatitikti teisės aktų reikalavimų, institucijos (pvz., NVSC) vadovas motyvuotu sprendimu ir dabar gali pavesti atlikti neplaninį patikrinimą (operatyviają visuomenės sveikatos saugos kontrolę dėl kvapų). Todėl papildomas reglamentavimas būtų dubliuojantis, perteklinis ir netikslingas.

2. Dėl 2 priemonės, manytina, kad pasiūlymas gali būti įgyvendinamas pakeičiant Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatus, patvirtintus Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2009 m. rugšėjo 16 d. įsakymu Nr. D1-546 „Dėl Ūkio subjektų aplinkos monitoringo nuostatų patvirtinimo“, papildant, kad jie būtų taikomi ūkio subjektams, *vykdantiems kvapų ir triukšmo monitoringą*. Informuojame, kad Lietuvos Respublikos visuomenės sveikatos stebėsenos (monitoringo) įstatyme ūkio subjektų visuomenės sveikatos monitoringas nenumatytas.

Dėl kitų AAK sprendimo siūlymų

Dėl *AAK sprendimo 2.3 papunkčio*, kuriuo siūloma tobulinti Kvapų valdymo metodines rekomendacijas, papildant jas kvapų slenksčio vertėmis, pažymime, kad šios rekomendacijos (minimos 5.3 papunktyje) yra parengtos įgyvendinant Europos socialinio fondo agentūros lėšomis projektą, projektas yra užbaigtas ir jau nebevykdomas, parengti dokumentai negali būti tobulinami, jais galima naudotis kvapų valdyme. Kvapų slenksčio vertės gali būti naudojamos planuojant ūkinę veiklą ir modeliuojant (prognozuojant) kvapų sklaidą. Tokiu atveju kvapo modeliuotojas turėtų pagrįsti, kodėl jis taikė būtent tokias kvapo slenksčio vertes. Planuojamos ūkinės veiklos poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinių nurodymų, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2004 m. liepos 1 d. įsakymu Nr. V-491 (Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2016 m. sausio 19 d. įsakymo Nr. V-68 redakcija), 11 punkte nustatyta, kad rengdamas PVSV ataskaitą, ataskaitos rengėjas gali vadovautis mokslinių tyrimų duomenimis, tarptautinėmis ir Lietuvos bei kitų valstybių poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinėmis rekomendacijomis ar modeliais. Atsižvelgiant į tai nėra būtinybės plėsti kvapo slenksčio verčių sąrašą.

Dėl *AAK sprendimo 2.5 papunkčio*, kuriuo siūloma dėl operatyvinės kvapų kontrolės vykdymo pagal teršalų (pvz., amoniako, sieros vandenilio) koncentracijų aplinkos ore įtraukimo į Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklės, informuojame, kad tokia kontrolės galimybė numatyta šiuo metu galiojančiame teisės akte. Rengiant šių taisyklių pakeitimo projektą, dar kartą bus apsvaistytos šias procedūras reglamentuojančios nuostatos.

Dėl *AAK sprendimo 2.6 papunkčio*, kuriuo siūloma pavesti Visuomenės sveikatos centrams (manytina NVSC) sustiprinti kvapų kontrolę iš žemės ūkio veiklos ir kitų subjektų stacionarių taršos šaltinių bei neorganizuotų kvapų taršos šaltinių, Sveikatos apsaugos ministerija informuoja, kad gavus skundų dėl žemės ūkio veiklos ar turint pagrįstos informacijos dėl žemės ūkio subjekto veikos, kuri gali neatitikti teisės aktų reikalavimų, NVSC visada atlieka kvapų kontrolę vadovaudamasi teisės aktų nustatytais reikalavimais.

Dėl *AAK sprendimo 2.7 papunkčio* parengti Kvapų modeliavimo metodiką specialistams, rengiantiems PAV, SPAV, atrankas ir kitus dokumentus, kuriuose yra numatytas kvapų vertinimas ir modeliavimas (numatytas terminas iki 2019 m. balandžio 1 d), nepritariame šiai priemonei, jos tikslingumui ir teikiame informaciją.

Vadovaujantis Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymu Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“, 8.4.7 papunkčiu, kvapo sklaidos modeliavimas atliekamas pasirenkant skaičiavimo modelį pagal Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijas, patvirtintas Aplinkos apsaugos agentūros direktoriaus 2008 m. gruodžio 9 d. įsakymu Nr. AV-200 „Dėl Ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui vertinti teršalų sklaidos skaičiavimo modelių pasirinkimo rekomendacijų patvirtinimo“ (toliau – Rekomendacijos). Rekomendacijos skirtos dokumentų rengėjams, teisės aktų nustatyta tvarka atliekantiems planuojamos ir vykdomos ūkinės veiklos poveikio aplinkos orui vertinimą. Be to, Rekomendacijose pateikti kriterijai, kuriais privalo vadovautis projektų rengėjai, rinkdamiesi teršalų sklaidos skaičiavimo modelį ūkinės veiklos poveikiui aplinkos orui įvertinti.

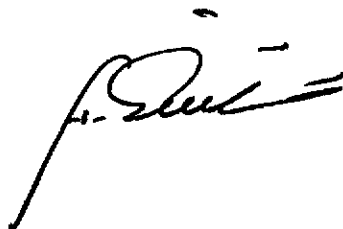
Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad įgyvendinant Europos socialinio fondo agentūros lėšomis projektą 2007–2013 m. Žmogiškųjų išteklių plėtros veiksmų programos 4 prioriteto „Administracinių gebėjimų stiprinimas ir viešojo administravimo efektyvumo didinimas“

įgyvendinimo priemonę VP1-4.3-VRM-02-V „Viešųjų politikų reformų skatinimas“, buvo parengta keletas ataskaitų, kuriose pateikiamos rekomendacijos (metodikos) specialistams rengiantiems PAV, SPAV, atrankas ir kitus dokumentus, kuriuose yra numatytas kvapų vertinimas ir modeliavimas, pvz., „Oro taršos rizikos sveikatai vertinimas, 2012, E. Mačiūnas, A. Keblas, M. Milinavičius“, „Kvapų valdymo metodinės rekomendacijos, 2012, doc. dr. Dainius Paliulis, dr. Eglė Zuokaitė“, „Stacionarių taršos šaltinių skleidžiamų kvapų vertinimo ir valdymo modelis“, 2013, A. Keblas, D. Žukienė, E. Zuokaitė, D. Motiejaitis“. Su šiais modeliais, metodiniais dokumentais galima susipažinti minėtoje Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos interneto svetainėje.

Be jau minėtų darbų, taip pat Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centro interneto svetainėje, galime rasti kitų su kvapo sklaidos vertinimu susijusių darbų: „Atliekų perdirbimo įmonių poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinės rekomendacijos, 2013“, „Gyvulininkystės kompleksų poveikio visuomenės sveikatai vertinimo metodinės rekomendacijos, 2013“, „Metodinis leidinys „Planų ir programų strateginio pasekmių visuomenės sveikatai vertinimo metodiniai nurodymai“, 2015“, „Metodinis leidinys „Poveikio visuomenės sveikatai vertinimo stebėsenos ir įvertinimo metodinės rekomendacijos“, 2015“.

Taip pat informuojame, kad Sveikatos apsaugos ministerija nuosekliai laikosi pozicijos, kad siekiant užtikrinti ūkio subjektų sukeltamų kvapų gyvenamosios aplinkos ore efektyvų valdymą ir priežiūrą, visų pirma būtina užtikrinti kvapų valdymo priemones taršos šaltiniuose (ūkio subjektuose), apriboti jų sklaidimą į aplinką, todėl būtina papildyti aplinkos ministro patvirtintus teisės aktus (pvz., Taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimų panaikinimo taisyklės, Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklės ir kt.) nuostatomis dėl kvapų valdymo ir kontrolės, kvapų valdymo planų sudarymo; įstatymuose (pvz., Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatyme) numatyti ūkio subjektui prievolę valdyti kvapus. Sveikatos apsaugos ministerija pritaria AAK sprendimo 3.1 ir 3.2 priemonėms, kuriomis siūlo į TIPK leidimo sudėtį įtraukti kvapų valdymo planą, Taršos leidimų išdavimo, pakeitimo ir galiojimo panaikinimo taisyklėse numatyti specialiąją dalį „Kvapų valdymas“ ir siūlo šias priemones įtraukti į Lietuvos Respublikos Vyriausybės protokolinią sprendimą.

Viceministras

Algirdas Šešelgis

D. Žukienė, tel. (8 5) 205 5293, el. p. dalia.zukiene@sam.lt

100 Atkurtai
Lietuvai

